

De rustige dag

De rustdag is een belangrijke dag voor christenen. Het wordt algemeen aangenomen dat de zondag hier de aangewezen dag voor is, wat immers al eeuwen het gebruik is. Toch is niet iedereen het hiermee eens. Sommigen menen dat de bijbelse sabbat de enige correcte dag hiervoor is, sommigen menen dat de dag niet uitmaakt zolang je maar een rustdag neemt en weer anderen menen dat wij ons helemaal niet aan een rustdag hoeven te houden. In deze studie wil ik jou als lezer meenemen in een tocht door de bijbel en de geschiedenis. We gaan alle bekende theologische varianten van de rustdag onder de loep nemen en ze testen aan de bijbel. Ook gaan we kijken waarom en hoe de verschillende leerstellingen zijn ontstaan.

Hier zijn een aantal vragen die we beantwoord willen hebben:

- Wat zegt de bijbel over de sabbat?
- Wat zegt de bijbel over de zondag?
- Wat zegt de bijbel over de dag van de Heer?
- Waarom houden veel christenen de zondag als rustdag aan?
- Wanneer en hoe is deze verandering van rustdag ontstaan?
- Welke argumenten zijn er bedacht om wel of niet een bepaalde dag aan te houden, en hoe zijn ze onderbouwd?
- Welke dag moeten wij volgens de bijbel aanhouden?

De sabbat

Welk argument een christen ook heeft om wel of niet een bepaalde rustdag aan te houden, het draait uiteindelijk allemaal om de sabbat. De sabbat is immers de rustdag waarmee het allemaal is begonnen. Deze dag staat vastgelegd als vierde gebod van de eerste tien geboden die Mozes op Sinaï kreeg. Het bijzondere aan dit gebod is dat het ook het allereerste gebod in de bijbel is. Deze dag was namelijk lang voor de tijd van Mozes vastgesteld, om precies te zijn op de zevende dag, direct na de schepping. We lezen hierover in Genesis 2:2-3 (HSV)

“Toen God op de zevende dag Zijn werk, dat Hij gemaakt had, voltooid had, rustte Hij op de zevende dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. En God zegende de zevende dag en heiligde die, want daarop rustte Hij van al Zijn werk, dat God schiep door het te maken.”

De zevende dag werd dus gezegend en geheiligd. Hierbij is het goed om te weten dat “geheiligd” “apart gezet” betekent. Vervolgens lezen we een tijdje niets over deze dag, tot de instelling van Pesach in Exodus 12:16

“Op de eerste dag moet er een heilige samenkomst zijn, en ook moet u een heilige samenkomst hebben op de zevende dag. Geen enkel werk mag op die dag gedaan worden. Alleen dat wat door iedere persoon gegeten wordt, mag door u klaargemaakt worden.”

Dit is de eerste keer dat we zien dat er geen werk gedaan mag worden op de zevende dag. Even voor de duidelijkheid:

de eerste en zevende dag waar hier naar wordt verwezen zijn dagen van het feest van de ongezuurde broden (Chag Ha-Matzot). De sabbat word pas letterlijk genoemd in Exodus 16. Na de uittocht uit Egypte liet God elke dag manna uit de hemel regenen, behalve op de zevende dag. Op de zesde dag moesten zij een dubbele hoeveelheid inslaan, om zo voorbereid de sabbat in te gaan. Mozes legt uit in Exodus 16:23:

“Hij zei toen tegen hen: Dat is het wat Jehova gesproken heeft. Morgen is het de rustdag, de heilige sabbat voor Jehova! Wat u bakken wilt, bak het, en kook wat u koken wilt, en laat alles wat er overblijft voor uzelf liggen om het tot de volgende morgen te bewaren.”

Dit is de eerste keer dat het volk leert om voor te bereiden voor de sabbat, zodat ze op de sabbat zelf kunnen rusten. Toen Mozes de bekende tien geboden kreeg werd de sabbat met iets meer detail vastgelegd: Exodus 20:8-11

“Gedenk de sabbatdag, dat u die heiligt. Zes dagen zult u arbeiden en al uw werk doen, maar de zevende dag is de sabbat van Jehova uw God. Dan zult u geen enkel werk doen, u, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw slaaf, noch uw slavin, noch uw vee, noch uw vreemdeling die binnen uw poorten is. Want in zes dagen heeft Jehova de hemel en de aarde gemaakt, de zee, en al wat erin is, en Hij rustte op de zevende dag. Daarom zegende Jehova de sabbatdag, en heiligde die.”

Vanaf dit moment is de sabbat een standaard gebruik voor het volk van Israël, inclusief degenen uit de heidenen die bij het volk gekomen zijn. Numeri 15:15-16

“U, gemeente, voor u en voor de vreemdeling die bij u verblijft, geldt één verordening, een eeuwige verordening, al uw generaties door: net zoals u, zo moet ook de vreemdeling voor het aangezicht van Jehova zijn. Eén wet en één bepaling geldt voor u en voor de vreemdeling die bij u verblijft.”

God maakt hier duidelijk dat er maar één wet is voor zijn volk, dat die voor iedereen geldt die zich daar vanuit de heidenen aan toe wil voegen en dat deze verordening voor eeuwig geldig is.

De sabbat dient twee bijzondere doelen: Dat wij kunnen uitrusten en dat wij een heilige samenkomst kunnen hebben waarbij we God ontmoeten op een door Hem vastgestelde tijd. Niemand kreeg toestemming om een andere dag aan te houden. Aangezien de sabbat een direct gebod van God is, is het overtreden van dit gebod een zonde. Alhoewel het in onze ogen een kleine overtreding lijkt zien we dat het in de ogen van God een grote overtreding is. Exodus 31:14-16:

“Ja, u moet de sabbat in acht nemen, want die is voor u heilig. Wie hem ontheiligt, moet zeker gedood worden, ja, ieder die op die dag werk verricht, die persoon moet uitgeroeid worden uit het midden van zijn volksgenoten. Zes dagen zal er werk verricht worden, maar op de zevende dag is het sabbat, een dag van volledige rust, heilig voor Jehova. Ieder die op de sabbatdag werk verricht, moet zeker gedood worden. Zes dagen moet er werk verricht worden, maar de zevende dag moet heilig voor u zijn, een sabbat, een dag van volledige rust, voor Jehova. Ieder die op die dag werk verricht, moet gedood worden.”

De doodstraf is een zware straf. Dit plaatst deze overtreding in hetzelfde rijtje als moord, overspel, incest, bestialiteit en afgoderij. Dit laat zien dat het voor God ontzettend belangrijk is dat we de sabbat houden. De vraag is alleen: waarom vind God dit zo ontzettend belangrijk? Om dit te kunnen begrijpen moeten we eerst precies weten welke betekenissen er aan de sabbat zijn verbonden. De sabbat is namelijk meer dan alleen een rustdag:

Betekenis 1:

“ Lev. 23: 3 “Zes dagen mag er werk verricht worden, maar op de zevende dag is het sabbat, een dag van volledige rust, een heilige samenkomst. Geen enkel werk mag u doen. Het is in al uw woongebieden een sabbat voor Jehova.”

De sabbat is de dag van de heilige samenkomst. Dat wil zeggen; het moment dat God heeft uitgekozen om Zijn volk te ontmoeten. God past Zijn agenda niet aan op de onze, maar verwacht dat wij ons aanpassen aan Zijn agenda. Wie bij Zijn volk wil horen kan zich daar dus maar beter op aanpassen.

Betekenis 2:

“ Deut. 5:15 “Want u zult in gedachten houden dat u slaaf geweest bent in het land Egypte en dat Jehova, uw God, u vandaar uitgeleid heeft met sterke hand en uitgestrekte arm. Daarom heeft Jehova, uw God, u geboden de dag van de sabbat te houden.”

De sabbat moet ons er dus aan herinneren dat wij geen slaven meer zijn, maar bevrijd zijn door God. God heeft ons de mogelijkheid gegeven om te rusten, waar wij dankbaar gebruik van mogen maken.

Betekenis 3:

“ Ez. 20:12 “Ook heb Ik hun Mijn sabbatten gegeven, om een teken te zijn tussen Mij en hen, zodat zij zouden weten dat Ik Jehova ben Die hen heiligt.”

De sabbatten zijn dus het teken dat Jehova onze God is en ons heiligt (“sabbatten” staat hier in meervoud omdat het ook de hoge sabbatten van de feestdagen betreft (zie Lev. 23)). Dit betekent ook dat de sabbat een duidelijk teken is tegenover de heidenen. Denk met name aan de Babylonische “dag van de zon” (de dag die we nu als “zondag” kennen) waarop de heidenen de zon aanbidden.

Afgoderij is iets dat God intens haat. Lees de 10 geboden er nog maar eens op na met dit in gedachten (Ex. 20, Deut. 5).

“ 6 Ik ben Jehova, uw God, Die u uit het land Egypte, uit het slavenhuis, geleid heeft. 7 U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. 8 U zult voor uzelf geen beeld maken, geen enkele afbeelding van wat boven in de hemel, of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is. 9 U zult zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, Jehova, uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaders vergeldt aan de kinderen, en aan het derde en aan het vierde geslacht van hen die Mij haten; 10 maar Die barmhartigheid doet aan duizenden van hen die Mij liefhebben en Mijn geboden in acht nemen. 11 U zult de Naam van Jehova, uw God, niet ijdel gebruiken, want Jehova zal niet voor onschuldig houden wie Zijn Naam ijdel gebruikt. 12 Neem de sabbatdag in acht om die te heiligen, zoals Jehova, uw God, u geboden heeft.

13 Zes dagen zult u arbeiden en al uw werk doen, 14 maar de zevende dag is de sabbat van Jehova, uw God. Dan zult u geen enkel werk doen, u, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw slaaf, noch uw slavin, noch uw rund, noch uw ezel, noch enig vee van u, noch uw vreemdeling, die binnen uw poorten is, opdat uw slaaf en uw slavin rusten zoals u. 15 Want u zult in gedachten houden dat u slaaf geweest bent in het land Egypte en dat Jehova, uw God, u vandaar uitgeleid heeft met sterke hand en uitgestrekte arm. Daarom heeft Jehova, uw God, u geboden de dag van de sabbat te houden.[...]“

Merk op hoe vaak er staat “Ik, Jehova, uw God...” Bij al deze geboden draait het erom dat Gods volk goed in de oren knoopt dat Jehova hun God is, en niet één of andere Babylonische, Egyptische of wat voor een afgod dan ook. Door

de sabbat te houden laat het volk zien wie hun God is.

Betekenis 4:

Een van de meest bijzondere betekenissen van de sabbat is de profetische. De bijbel noemt deze betekenis een "schaduw".

“ Kol. 2:16-17 “Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de sabbatten (deze zaken zijn een schaduw van de toekomstige dingen) maar het lichaam van Christus.”

“ Hebr. 8:5 “Deze priesters doen dienst in een afbeelding en schaduw van de hemelse dingen, overeenkomstig een aanwijzing van God die Mozes ontving bij het voltooiën van de tabernakel. Want zie erop toe, zegt Hij, dat u alles maakt overeenkomstig het voorbeeld dat u op de berg getoond is.”

“ Hebr. 10:1 “Want de wet, die een schaduw heeft van de toekomstige heilsgoederen en niet het wezen van de dingen zelf, kan nooit met dezelfde offers, die zij jaar in jaar uit ononderbroken brengen, hen die naderen tot volmaaktheid brengen.”

Bij deze teksten van Kol. 2 en Hebr. 10 moet ik als eerste opmerken dat ik ze niet letterlijk uit een bekende bijbelvertaling heb overgenomen, maar aangepast op de grondtekst. Deze teksten zijn namelijk in vrijwel alle moderne bijbelvertalingen aangepast aan theologische opvattingen van mensen (terwijl het eigenlijk andersom zou moeten zijn). In het eerste geval gaat het erom dat de bekeerden zich niet door de heidenen moeten laten oordelen nu ze zich houden aan bijbelse instructies, maar door het lichaam van Christus. Deze tekst wordt vrijwel altijd uit de context gehaald en omgekeerd uitgelegd. Hierbij zouden ze zich niet moeten laten oordelen door de Israëlieten voor het niet houden van de instructies. Toen ze vervolgens niet meer wisten wat ze met de tekst “maar het lichaam van Christus” aanmoesten hebben ze hier het woordje “is” aan toegevoegd (daarom staat dit woord schuingedrukt in veel bijbelvertalingen). Op deze manier moet het lijken dat de geboden slechts schaduwen zijn terwijl het lichaam van Christus is. Het “lichaam” wordt in sommige vertalingen dan ook vertaald als “de werkelijkheid”, oftewel: “schaduw versus werkelijkheid”. Om deze reden word er bij deze teksten ook vaak het woord “slechts” voor “een schaduw” gezet. Deze methode vernietigt de betekenis van de tekst volledig. Vandaar mijn aanpassingen. Op deze teksten komen we straks nog even terug.

Waar het dus om gaat is de profetische betekenis van de sabbat(ten). Veel christenen zijn zich hier helaas niet van bewust. Om hier een goed begrip van te krijgen is hier een intensieve studie voor nodig, die ik in dit artikel niet zal behandelen. In het kort uitgelegd wil het zeggen dat alle bijbelse apart gezette (heilige) dagen een voorafschaduwing zijn van dingen die moesten of moeten komen. We vinden deze speciale dagen terug in Leviticus 23. Hier worden de sabbatten en de feestdagen benoemd. De voorjaarsfeesten; Pesach, ongezuurde broden, en het feest van weken Shavuot (pinksteren) zijn met het offer van Jezus, hemelvaart en de uitstorting van de Heilige Geest tot op de dag en het uur nauwkeurig vervuld. De najaarsfeesten die nog vervuld moeten worden zijn Yom Teruah (dag van de bazuinen) een voorafschaduwing van de wederkomst van Jezus, Yom Kippur (verzoendag) een voorafschaduwing van het oordeel en heiliging, en Sukkot (loofhuttenfeest) een voorafschaduwing van het samenleven/wonen met God. Deze laatste heeft een dubbele vervulling aangezien Jezus ook tijdens Sukkot werd geboren.

De sabbat hoort ook in dit rijtje thuis om redenen die veel christenen niet zullen verwachten. We komen hier straks op terug.

We zien dus dat er best duidelijke redenen zijn waarom de sabbat zo belangrijk is. Als je je nog afvraagt of de doodstraf hiervoor terecht was, denk dan eens terug aan de dag dat Mozes met de wet van Sinaï kwam (Shavuot). Aäron

had een feest voor Jehova aangekondigd, waarvoor het volk van hun gouden sieraden een afgodsbeeld maakte. Een beeld van een kalf, naar de heidense gewoonte die ze in Egypte hadden geleerd. God was hierover zo kwaad dat Hij het volk uit wilde roeien. Hij deed dit uiteindelijk niet maar gaf het volk de keuze om bij God te komen. Degenen die liever in de afgoderij bleven werden gedood, ongeveer 3000 man (Ex. 32). Deze straf bleef daarna van kracht voor degenen die ervoor kozen niet langer de sabbat te houden. Zij gaven daarmee aan niet meer voor de ware God te kiezen.

De zondag

Nu we wat meer weten over wat de sabbat precies is en wat het betekent word het tijd om ook eens naar de zondag te gaan kijken. De zondag valt ongeveer gelijk met de bijbelse eerste dag van de week. Ik zeg "ongeveer" omdat bijbelse dagen gerekend worden van zonsondergang tot zonsondergang en de huidige Gregoriaanse kalender waar wij mee bekend zijn rekt van 12:00 uur 's nachts tot 12:00 uur 's nachts. Dit lijkt misschien onbelangrijk maar dit is wel van betekenis voor zowel degene die de sabbat wil houden, de christen die de eerste dag van de week aan wil houden en de katholiek die de zondag aan wil houden. Meer details daarover komen straks aan bod.

Voor christenen die de zondag aan willen houden als vervanging van de sabbat en voor de christenen die het alleen om de eredienst gaat is het natuurlijk van belang om een bijbelse aanwijzing te vinden waarmee dit onderbouwd kan worden. Hier kan op verschillende manieren naar worden gezocht:

1: Staat er ergens dat de sabbat ooit vervangen of afgeschaft zou worden?

De bijbel maakt het tegenovergestelde duidelijk. De sabbat blijft gelden voor alle generaties (o.a. Ex 31:16) en alle woongebieden (o.a. Lev. 23:3). Jezus gaf aan dat zolang hemel en Aarde niet zijn vergaan er geen enkel gebod afgeschaft zou worden (Matt. 5:17-19).

2: Staat er ergens dat de zondag of eerste dag van de week nu een rustdag is?

Hiervoor is geen enkele aanwijzing te vinden. Teksten die dit ontkrachten zijn o.a. Exodus 31:15, waar wordt aangegeven dat er zes dagen in de week moet worden gewerkt en alleen niet op de sabbat.

3: Staat er ergens dat de zondag of eerste dag van de week een dag is waarop erediensten worden gehouden?

Hierop zullen veel christenen luidkeels "ja!" antwoorden. Er zijn een aantal teksten die hiervoor als bewijs worden aangevoerd:

“ Hand. 20:7 “En op de eerste dag van de week, toen de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, sprak Paulus hen toe, omdat hij de volgende dag wilde vertrekken; en hij liet zijn toespraak voortduren tot middernacht.”

“ 1 Kor. 16:2 “Op elke eerste dag van de week moet ieder van u bij zichzelf iets opzijleggen om op te sparen wat in zijn vermogen is, opdat de inzamelingen niet pas dan gehouden worden, wanneer ik gekomen ben.”

Hier zien we duidelijk dat de discipelen en eerste christengemeenten op de eerste dag van de week bij elkaar kwamen. Voor degenen die graag willen volhouden dat de sabbat als rustdag is blijven gelden en er op de eerste dag van de week gewoon moet worden gewerkt, zijn de woorden uit Handelingen 20 “en hij liet zijn toespraak voortduren tot middernacht” een mooie uitkomst. Dit zou namelijk kunnen betekenen dat ze de bijeenkomsten 's avonds hielden, na het werk. Of juist de avond na de sabbat, wanneer de zon onder was gegaan en het volgens de bijbelse kalender de eerste dag van de week was.

Maar, ik moet iets opbiechten. Ik heb hier namelijk de tekst letterlijk overgenomen uit de HSV vertaling. Wie goede bijbelstudie wil doen kan helaas niet op moderne bijbelvertalingen vertrouwen. Met name wanneer het over de sabbat

of de wet gaat. Ook hier zijn de vertalingen aangepast op de theologie, in plaats van andersom. Waar er vertaald wordt met “eerste dag van de week” staat er in de grondtekst namelijk iets heel anders. In het Grieks: “mia ton sabbaton”. Aan theologen wordt onderwezen dat dit zoiets betekent als “na de sabbat”, wat een vertaling als “eerste dag van de week” zou rechtvaardigen. Maar dat is totaal niet wat het betekent. Letterlijk vertaald staat er namelijk: “één der sabbatten”. Het Griekse woord “mia” betekent “één” en niet “eerste”. “Eerste” is in het Grieks “protos”. Aangezien het woord “sabbaton” meervoud is lijkt het erop dat er totaal geen rechtvaardiging is voor de moderne vertaling.

Er kunnen twee redenen zijn waarom het anders is vertaald:

- 1: De vertalers begrepen niet wat er werd bedoeld en hebben het in “eerste dag van de week” veranderd omdat ze geloofden dat dat de dag was waarop de samenkomsten waren.
- 2: Het is bewust verkeerd vertaald om de zondagsleer te ondersteunen.

De eerste reden haalt zichzelf onderuit aangezien dit de enige teksten zijn waarop de zondagse eredienst onderbouwd kan worden, wat alleen de tweede reden overlaat. Lijkt dit vergezocht? Lees maar verder en zie of dat jouw mening veranderd.

Voor de duidelijkheid: ik heb het hier bewust over moderne vertalingen, omdat oudere vertalingen deze teksten wel correct weergeven. Je kan er elke moderne bijbelvertaling bijpakken en lezen dat het hier om de eerste dag van de week zou gaan. Voor een correcte vertaling is het nodig om terug te gaan naar vertalingen van 1648 of ouder. Hier een paar voorbeelden (Hand 20:7):

“ENde op eenen Sabbath, doe de Iongeren tesamen quamen, om het broot te breken, predikte haer Paulus, ende wilde des anderen daegs uyt-reysen; ende vertrock het woort tot den midder-nacht toe.”

Lutherse vertaling 1648

“Ende op eenen Sabbath, doen de Iongheren te samen quamen om dat broodt te breken, predicte haer Paulus, ende woude des anderen daechs wt reysen, ende vertooch dat woort totter middernacht toe.”

Biestkensbijbel 1560

“Maer op eenen vanden sabbothen als wij te samen comen waren om tbroot te breken, soo heeft Paulus hen ghepreect willende des anderen daechs reysen, ende hi heuet sermoon ghetrocken tot der middernacht toe,”

Leuvense bijbel 1548

“ “Ende op eenen dach des sabbots, als dye discipulen tsamen waren gecomen om tbroot te breken, so heeft Paulus met haer gedisputeert, willende des anderen daechs reysen. Ende hy heeft dat sermoen vertoghen, tot in die middernacht.”

Vorstermanbijbel 1528

Hetzelfde geldt voor 1 Kor. 16:2. Laten we voor de duidelijkheid even verder op deze verzen ingaan, zodat je als lezer zeker weet dat er hier inderdaad een sabbat wordt bedoeld en niet de eerste dag van de week.

“ Handelingen 20:7 (gecorrigeerd vertaald) “En op één der sabbatten, toen de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, sprak Paulus hen toe, omdat hij de volgende dag wilde vertrekken; en hij liet zijn toespraak voortduren tot middernacht.”

Waarom er hier “één der sabbatten” wordt gezegd wordt pas duidelijk als je de context bekijkt. De reden vinden we één vers eerder:

“ Hand. 20:6 “Wij echter vertrokken na de dagen van de ongezuurde broden per schip van Filippi en kwamen binnen vijf dagen bij hen in Troas aan, waar wij zeven dagen verbleven.”

Het is heel simpel, maar toch zal de gemiddelde christen nu nog geen idee hebben waarom. Dat komt simpelweg omdat de meesten niet bekend zijn met de bijbelse feesten. Na het feest van de ongezuurde broden volgt namelijk het tellen van het “omer” wat vooraf gaat aan het feest der weken.

“ Deut. 16:9-10 “Zeven weken moet u voor uzelf aftellen. U moet de zeven weken beginnen te tellen vanaf het moment dat men met de sikkel begint te oogsten in het staande koren. Daarna moet u het Wekenfeest houden voor Jehova, uw God. Wat u geven moet, is een vrijwillige gave van uw hand, naar de mate waarin Jehova, uw God, u zegent.” (zie ook Lev. 23:15)

De weken werden volgens het gebod afgeteld. Elke sabbat was weer een week verder, dus de sabbatten werden geteld. Na de zeven weken volgde op de vijftigste dag het feest Shavuot, wat wij kennen als pinksteren.

“ 1 Kor. 16:1-2 (gecorrigeerd vertaald) “Wat nu de inzameling voor de heiligen betreft, moet u het net zo doen als ik het aan de gemeenten in Galatië opgedragen heb: Op de sabbat moet ieder van u bij zichzelf iets opzijleggen om op te sparen wat in zijn vermogen is, opdat de inzamelingen niet pas dan gehouden worden, wanneer ik gekomen ben.”

Ook hier gaat het geheel volgens het gebod:

“ Deut 16:16-17 “Drie keer per jaar moet alles wat mannelijk is onder u, verschijnen voor het aangezicht van Jehova, uw God, op de plaats die Hij zal uitkiezen: op het Feest van de ongezuurde broden, op het Wekenfeest en op het Loofhuttenfeest. Men mag echter niet met lege handen voor het aangezicht van Jehova verschijnen, maar ieders geschenk moet overeenkomen met de zegen van Jehova, uw God, die Hij u gegeven heeft.”

De tekst in 1 Korintiërs 16:1-2 word tegenwoordig vaak gebruikt (lees: misbruikt) om mensen wekelijks aan te sporen

grote offers aan hun kerkgebouw te brengen, terwijl in werkelijkheid deze tekst doelt op het gebod in Deuteronomium 16, dat 3 keer per jaar door alle mannen een geschenk voor God moet worden gebracht.

Behalve de teksten in Handelingen 20 en 1 Korintiërs zijn er verder geen teksten die (leken te) duiden op de rustdag of eredienst als zijnde op de eerste dag van de week. Toch is er nog een laatste argument die veel christenen hierbij aanhalen: De “dag van de Heer”. Vandaar het volgende kopje:

De dag van de Heer

De “dag van de Heer” wordt door veel christenen gezien als de zondag of eerste dag van de week. Dit is immers de dag dat Jezus opstond uit de dood. Deze connectie klinkt heel bijbels en velen hebben dit altijd zo voorgeschoteld gekregen. Maar klopt dit ook?

Daar kom je maar op één manier achter: test het aan de hand van de bijbel.

Het begrip “dag van de Heer” komt zowel in de Tenach [\(2\)](#) (‘oude’ testament) als het nieuwe testament voor. Ik zal hier een aantal voorbeelden noemen (NBV):

Jes. 13:6 “Weeklaag! Want de dag van de HEER is nabij, de dag van ondergang die komt van de Ontzagwekkende!”

Jes. 13:9 “De dag van de HEER breekt aan, meedogenloos, grimmig, in brandende toorn. Het land zal in een woestijn veranderen, de zondaars die er wonen verdelgt hij.”

Jes. 13:13 “Ik zal de hemel doen wankelen, de aarde raakt bevend van haar plaats op de dag van de HEER van de hemelse machten, de grimmige dag van zijn brandende toorn.”

Ez. 13:5 “Ze zijn niet in de bres gesprongen voor hun volk, ze hebben er geen muur omheen gebouwd waardoor het op de dag van de HEER in de strijd zou kunnen standhouden.”

Ez. 30:3 “Nabij is de dag, nabij is de dag van de HEER! Een dag van wolken zal het zijn, de dag van het oordeel over de volken.”

Joël 1:15 “O angstwekkende dag! Nabij is de dag van de HEER, de dag van ondergang die komt van de Ontzagwekkende!”

Joël 2:1 “Blaas de ramshoorn op de Sion, blaas alarm op mijn heilige berg; laat alle inwoners van het land beven van ontzetting: de dag van de HEER komt! Hij is nabij!”

Joël 3:4 “de zon verandert in duisternis en de maan in bloed. Dan komt de dag van de HEER, groot en ontzagwekkend.”

Hand. 2:20 “De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed voordat de grote, stralende dag van de Heer komt.”

1 Kor. 5:5 “moet u die persoon aan Satan uitleveren. Dan gaat zijn huidige bestaan verloren, opdat hij zal worden gered op de dag van de Heer.”

1 Tes. 5:2 “want u weet zelf maar al te goed dat de dag van de Heer komt als een dief in de nacht.”

2 Tes. 2:2-3 “verlies niet meteen uw verstand en raak niet in paniek wanneer een profetie, een uitspraak of een brief die door onszou zijn geschreven, het voorstelt alsof de dag van de Heer op het punt staat aan te breken. Laat u door niemand misleiden, op geen enkele manier. De dag van de Heer breekt niet aan voordat velen zich van het geloof hebben afgekeerd en de wetteloze mens verschenen is, hij die verloren zal gaan.”

Okey, hier gaat het dus over de eerste dag van de week... of niet??? Beste lezer; als jij een van degenen bent die denkt dat de dag van de Heer slaat op de eerste dag van de week: wanneer heb je voor het laatst serieus bijbelstudie gedaan? Er zijn zoveel christenen die dit geloven omdat dit wordt onderwezen in de kerken (!!!) terwijl dit volkomen absurd is. Er is wat dit betreft niet eens met de bijbelvertalingen geknoeid en iedereen trapt er met open ogen in. Denk niet dat je blind kan vertrouwen op iemand die theologie heeft gestudeerd en zo “recht heeft” om predikant te worden. De grootste onzin wordt verkondigd vanaf de preekstoelen. Hoeveel christenen zijn er vandaag de dag nog die zelf de bijbel bestuderen? Test álles aan de bijbel. Ik schiet even uit m’n slof, maar zoiets moet af en toe gezegd worden. Volgens de bijbelse definitie is de “dag van de Heer” de dag dat Jezus terug komt en het grote oordeel komt. Word er met “Heer” Jezus bedoelt? Nee. In de Tenach wordt er telkens gesproken van de “dag van de HEER”. “HEER” staat hier

traditiegetrouw met hoofdletters om de naam van God, "Jehova" te vervangen. Ook in het nieuwe testament word hier "Jehova" bedoelt. Dit is te bewijzen aan de hand van Handelingen 2:20, waar Joël 3:4 wordt geciteerd. Vanuit de Griekse teksten is de naam van God simpelweg niet in de vertalingen beland.

Ik ga er van uit dat het bovenstaande wel duidelijk is maar voor ik verder ga moet ik eerst even een klein beetje verwarring brengen. Kijk eens naar de volgende teksten:

“ Jes. 58:13: “Wanneer je je voeten rust gunt op sabbat en geen handel drijft op mijn heilige dag, wanneer je de sabbat als een dag van vreugde ziet, de dag van de HEER (Jehova) als een heilige dag, wanneer je hem in ere houdt door niet je gang te gaan, geen handel te drijven of zaken te bespreken,”

“ Op. 1: 10 “Ik was in de geest op de dag des Heeren en ik hoorde achter mij een luide stem, als van een bazuin, “

In Jesaja 58:13 word de sabbat de dag van Jehova (de Heer) genoemd. Dit lijkt ten eerste in strijd te zijn met het gegeven dat de "dag van Jehova" de dag van Jezus' terugkomst is, maar het geeft ook duidelijk aan dat hiermee niet de eerste dag van de week wordt bedoelt. Openbaring 1:10 lijkt dus te zeggen dat Johannes op een sabbat in geestesvervoering raakte, en niet zoals vaak word verkondigd op een zondag.

Er zit iets meer achter deze dingen. Denk even terug aan de voorafschaduwingen. Gaat er al een lampje branden? Ook de sabbat is een voorafschaduwing zoals we hebben kunnen lezen in Kolossenzen 2:17. We leren in de bijbel ook dat voor God één dag als duizend jaar is en duizend jaar als één dag (2 Pet. 3:8). Sinds de schepping zijn er nu ongeveer 6000 jaar voorbij en de dag van Jehova, het duizendjarige rijk van vrede (Op. 20:2-7) zal zeer binnenkort ingaan (degenen die geloven in het sprookje van miljoenen jaren evolutie hebben eerst nog een ander probleem te overwinnen...).

Dit is een vrij simpele redenatie maar misschien niet voor iedereen overtuigend. Lees dan nog eens Joël 2:1:

“ “Blaas de ramshoorn op de Sion, blaas alarm op mijn heilige berg; laat alle inwoners van het land beven van ontzetting: de dag van Jehova komt! Hij is nabij!”

Op Yom Teruah (het feest van de bazuinen) word er op de ramshoorn (sjofar) geblazen. Dit feest is de voorafschaduwing van de wederkomst van Jezus en heel bijzonder: het enige bijbelse feest waarvan niemand van tevoren de dag en het uur weet. Dit is omdat dit het enige feest is dat op de eerste dag van de maand begint (Lev. 23:24). Er wordt pas op de bazuinen geblazen bij het observeren van de nieuwe maan, die soms niet op de verwachte dag te zien is. Daarom is de precieze dag en het uur onbekend. Voor wie deze dingen nieuw zijn begint het nu misschien te duizelen, maar wie hier bekend mee is ziet dat alle puzzelstukjes in elkaar vallen, precies zoals het allemaal gepland is.

Het zal dus duidelijk zijn wat er in Jesaja 58:13 wordt bedoeld, maar Openbaring 1:10 kan twee verschillende dingen betekenen. Ik durf zelf niet met zekerheid te zeggen welke van de twee interpretaties correct is. Het betekent of: 1: Johannes raakte op een sabbat in geestesvervoering, of 2: Hij raakte in geestesvervoering (op welke dag dan ook) en kwam in de geest op de grote dag van Jehova aan.

Mogelijkheid twee lijkt nog waarschijnlijker als je bedenkt dat hij op die dag een luide stem als een bazuin hoorde en dat Openbaring over de dag van Jehova gaat. Interessant om over na te denken.

De rust vervangen

Onder degenen die geloven dat de sabbat is vervangen zijn er ook die een wel heel bijzondere leer aanhangen;

namelijk dat Jezus nu onze sabbat is en dat wij ons daarom niet meer aan een dag hoeven te houden. Deze leer is gebaseerd op een enkele tekst:

“ Hebr. 4:3-4 “Wij die tot geloof gekomen zijn, gaan immers de rust binnen, zoals Hij gezegd heeft: Daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: Mijn rust zullen zij niet binnengaan! En dat terwijl Zijn werken al sinds de grondlegging van de wereld voltooid zijn. Want Hij heeft ergens over de zevende dag als volgt gesproken: En God heeft op de zevende dag van al Zijn werken gerust.”

De gedachte achter deze leer is dat Jezus de wet heeft vervuld en dus afgeschaft (in strijd met o.a. Matt. 5:17-19) en dat wie Jezus als Heer aanneemt direct zijn rust ingaat. Iemand met geen of weinig bijbelkennis kan hier makkelijk in trappen. Het is echter totaal ondoordacht. Wanneer de context van de sabbat in zijn geheel word bekeken (zoals hierboven) word het al gauw duidelijk wat er in deze tekst wel word bedoeld: Met deze “rust” in Hebreeën 4 word de dag van Jehova bedoeld, de 1000-jarige sabbatsdag. Dit wordt bevestigd in vers 9: “Er blijft dus nog een sabbatsrust over voor het volk van God, “. Ik zal er verder maar geen woorden aan vuil maken.

Hielden Jezus en de discipelen zich aan de sabbat?

Dat is misschien wel de belangrijkste vraag wanneer je je afvraagt of je je aan de sabbat moet houden. Als christen wil je immers het voorbeeld van Jezus en zijn discipelen volgen. Laten we eerst eens kijken naar Jezus. Er word namelijk wel eens beweerd dat hij de sabbat schond. Als dat waar zou zijn heb je er meteen een probleem bij: namelijk dat hij niet zonder zonde zou zijn aangezien het breken van de sabbat een zonde is. Toch is er een tekst die dit lijkt te zeggen:

“ Joh. 5:18 “Daarom dan probeerden de Joden des te meer Hem te doden, omdat Hij niet alleen het gebod van de sabbat brak, maar ook zei dat God Zijn eigen Vader was, en daarmee Zichzelf aan God gelijk maakte.”

Hier staat dus dat Jezus de sabbat brak. Maar wat er er precies aan de hand? In de voorgaande verzen lezen we dat hij op de sabbat een zieke man genas. Ook lezen we dat hij de man gebod zijn ligmat op te nemen en te gaan lopen, wat volgens vers 10 ook niet geoorloofd was.

“ “8 Jezus zei tegen hem: Sta op, neem uw ligmat op en ga lopen. 9 En meteen werd de man gezond, nam zijn ligmat op en ging lopen. En het was sabbat op die dag. 10 De Joden dan zeiden tegen hem die genezen was: Het is sabbat, het is u niet geoorloofd de ligmat te dragen.”

Dan volgt nu de belangrijke vraag: Waar in de wet staat dat je op de sabbat niemand mag genezen en geen matje mag dragen? In de bijbel zal je het niet kunnen vinden. Dit zijn namelijk rabbijnse geboden, die – in strijd met de Thora – duizenden geboden hebben toegevoegd die totaal niet van God zijn. Jezus verzette zich altijd tegen zulke onzin en brak regelmatig opzettelijk de geboden van de rabbijnen om ze een lesje te leren.

Afgezien van het feit dat Jezus zich altijd aan de sabbat hield is het natuurlijk belangrijk om te weten of de discipelen dat ook deden. Zoals we al in Handelingen 20 en 1 Korintiërs 16 hebben kunnen zien was dit inderdaad het geval. Ook in handelingen 13, 16, 17 en 18 zien we dat dit het geval is. Hierbij moet zeker worden opgemerkt dat het niet alleen de Joden waren die op de sabbat naar de synagogen kwamen, maar ook de bekeerden uit de heidenen:

“ Hand. 13:42 “En toen de Joden weggegaan waren uit de synagoge, drongen de heidenen erop aan dat op de volgende sabbat dezelfde woorden tot hen gesproken zouden worden.”

“ Hand 17:17 “Hij ging dan in de synagoge in gesprek met de Joden en met hen die godvrezend waren, en iedere dag op de markt met hen die hij er tegenkwam.”

“ Hand. 18:4 “En hij sprak iedere sabbat in de synagoge en probeerde Joden en Grieken te overtuigen.”

“ Luk. 23:56 “En toen zij teruggekeerd waren, maakten zij specerijen en mirre gereed. En op de sabbat rustten ze overeenkomstig het gebod.”

Je ziet hier dus duidelijk terug dat de discipelen zich aan het gebod van de sabbat hielden, ook na de dood en opstanding van Jezus. Het zou intussen duidelijk moeten zijn dat er geen enkele bijbelse basis is voor het afschaffen of verplaatsen van de sabbat.

Hoe zit het nu?

Zover moet het voor de lezer duidelijk zijn wat de sabbat, zondag en dag van de Heer precies inhouden. De grote vraag die rijst is: Als de bijbel zelf geen instructies geeft voor het afschaffen of verplaatsen van de sabbat en/of eredienst, hoe komt deze leer dan in de wereld?

In de bijbel leren we dat Jezus, zijn discipelen en de eerste gemeenten de sabbat hielden om te rusten en om bijeenkomsten te houden. Ook uit bronnen buiten de bijbel weten wij dat de christelijke gemeenten vroeger de sabbatten hielden (inclusief de overige heilige dagen zoals beschreven in Leviticus 23). Hier is op een gegeven moment abrupt verandering ingekomen. Eerst duiken we even de geschiedenis iets verder in.

Zoals ik eerder al noemde dankt de zondag zijn naam aan het heidense gebruik van het aanbidden van de zon. Dit gebruik vond zijn oorsprong in het oude Babylon. Uit Babylon kwamen vele andere afgoderijen die in de loop der eeuwen door veel andere volken overgenomen zijn. De bijbel spreekt hier op verschillende plaatsen over. Ik zal er even een stukje uit Ezechiël 8 bijhalen:

“ 12 Daarop zei Hij tegen mij: Hebt u gezien, mensenkind, wat de oudsten van het huis van Israël in de duisternis doen, ieder in de kamer waar zijn afbeelding zich bevindt? Want zij zeggen: Jehova ziet ons niet, Jehova heeft het land verlaten. 13 Verder zei Hij tegen mij: U zult nog meer grote gruweldaden zien die zij doen. 14 Toen bracht Hij mij bij de ingang van de poort van het huis van Jehova die aan de noordkant is, en zie, daar zaten vrouwen die de Tammuz beweenden. 15 Hij zei tegen mij: Hebt u het gezien, mensenkind? U zult, opnieuw, nog grotere gruweldaden zien dan deze. 16 Daarop bracht Hij mij naar de binnenste voorhof van het huis van Jehova. En zie, bij de deur van de tempel van Jehova, tussen de voorhal en het altaar, bevonden zich ongeveer vijftwintig mannen, met hun rug naar de tempel van Jehova en hun gezichten naar het oosten. Die bogen zich neer naar het oosten, voor de zon.”

Het bijzondere aan Babylon is dat er de hele bijbel door over wordt gesproken, van Genesis tot Openbaring. Abraham werd uit Babylon geroepen om een apart gezet volk van God te worden, maar Gods volk bleef en blijft Babylon altijd met zich meedragen, totdat de dag komt dat Babylon valt:

“ Openbaring 18:1-8 “1 Hierna zag ik een andere engel neerdalen uit de hemel. Hij had grote macht, en de aarde werd verlicht door zijn heerlijkheid.
2 En hij riep uit met krachtige stem: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon, en een woonplaats van demonen geworden, een schuilplaats voor allerlei onreine geesten en een schuilplaats voor allerlei onreine en weezinwekkende vogels. 3 Want van de wijn van de toorn van haar hoererij hebben alle volken gedronken, en de koningen van de aarde hebben hoererij met haar bedreven, en de kooplieden van de aarde zijn rijk geworden door de kracht van haar losbandig leven.
4 En ik hoorde een andere stem uit de hemel zeggen: Ga uit haar weg, Mijn volk, opdat u geen deel hebt

“aan haar zonden, en opdat u niet van haar plagen zult ontvangen. 5 Want haar zonden hebben zich opgestapeld tot aan de hemel, en God herinnerde Zich haar ongerechtigheden. 6 Vergeld haar zoals zij ook u vergolden heeft, en vergeld haar dubbel naar haar werken. Schenk in de drinkbeker waarin zij voor anderen ingeschonken heeft, voor haar het dubbele in. 7 Overeenkomstig de maat waarin zij zichzelf heeft verheerlijkt en losbandig heeft geleefd, geef haar naar die maat pijniging en rouw. Want in haar hart zegt zij: Ik zit als een koningin en ben geen weduwe en ik zal zeker geen rouw zien. 8 Daarom zullen op één dag haar plagen komen: dood, rouw en honger, en met vuur zal zij verbrand worden, want sterk is de Heere God, Die haar oordeelt.”

“Ga uit haar weg, Mijn volk, opdat u geen deel hebt aan haar zonden, en opdat u niet van haar plagen zult ontvangen.” (vers 4) is waarschijnlijk een van de belangrijkste waarschuwingen voor Gods volk in deze laatste dagen. Maar weinig christenen zijn zich ervan bewust dat een groot deel van de huidige kerkelijke gebruiken gebaseerd is op Babylonische afgoderij. Dit was vroeger al een veel voorkomend probleem voor Israël en tegenwoordig geldt dat ook voor christenen.

Toen de eerste christengemeenten hard begonnen te groeien en steeds meer te verspreiden was niet iedereen hier blij mee. Velen werden vervolgd tot in de dood. De vervolging begon in het jaar 54 onder Nero en later onder Constantijn de Grote (A.D. 306) moest het Romeinse rijk zich bekeren tot het christendom, wat een puur politieke actie was en uitmondde in de elfde grote vervolging. Het Romeinse rijk dat overladen was met alle vormen van Babylonische afgoderij zou zich van de ene op de andere hebben bekeerd tot het christendom. Dit is natuurlijk onmogelijk maar ze hadden een ‘slimme’ oplossing om het zo te laten lijken: Ze hielden hun afgoden en afgodsdiensten en veranderden simpelweg de namen van hun afgoden. Zo werd het kindje Tammuz het kindje Jezus, Semoramis de koningin van de hemel werd Maria (Katholieken bidden om die reden tot Maria en noemen haar nog steeds de koningin van de hemel en moeder van God.) Jupiter werd Petrus, de vrijdag van Dagon werd goede vrijdag, de zonnwende ceremonie/offering van Istar werd Pasen en de zonnwende ceremonie/offering van Molech/Mitra werd de kerst-mis (mis = offering) etc, etc.

Joden en christenen werden gedwongen zich bij deze katholieke (= universele) kerk aan te sluiten. Wie dat niet deed werd gedood. Het was christenen niet langer toegestaan om de bijbelse sabbatten en feestdagen te houden. Zij moesten deze vervangen door de Babylonische/katholieke dagen. Er is hier best veel geschiedenis over geschreven en één van de meest bijzondere werken is “Foxy’s book of martyrs”, wat een verzamelverslag is van getuigen die vertellen over al de gruwelijke manieren waarop de christenen vervolgd en gedood werden.

Daniël profeteerde al lang van te voren dat dit zou gaan gebeuren:

“Dan. 7:25 “Woorden tegen de Allerhoogste zal hij spreken, de heiligen van de Allerhoogste zal hij te gronde richten. Hij zal erop uit zijn bepaalde tijden en de wet te veranderen, en zij zullen in zijn hand worden overgegeven voor een tijd, tijden en een halve tijd.”

Dit is precies wat de katholieke kerk heeft gedaan. Zij heeft de bijbelse vastgestelde tijden (sabbatten en feestdagen) vervangen met Babylonische varianten, enorm geknoeid met de wet van God (o.a. het tweede gebod van de tien geboden verwijderd) en vele onbijbelse wetten toegevoegd.

Zoals bij de meesten bekend is kwam er een grote verandering door de reformatie van Maarten Luther. Hij kwam tot de ontdekking dat de katholieke kerk zijn leden keihard voorloog, uitbuitte en misleidde. Dit begon allemaal toen hij dankzij de bijbel beseftte dat wij gerechtvaardigd worden door ons geloof, terwijl de katholieke kerk zijn leden allerlei zware regels oplegde om behouden te kunnen worden. Dit was een mooi begin van het protestantse tijdperk. Het trieste is alleen dat naar mate de protestanten meer leerden over de bijbel en andere opvattingen kregen, dit leidde tot

meer en meer splitsingen van de gemeenten. Met goede bedoelingen probeerden ze wijzer te worden en pasten hun leer aan waar nodig. Helaas is dit om verschillende redenen niet bijzonder goed uitgekapt. In de eerste plaats zien we dat veel splitsingen ontstonden door meningsverschillen waarbij theologische leerstellingen werden gebaseerd op overtuigingen van de mensen. In de tweede plaats was er een enorm gebrek aan goede bijbelse, historische en bijbels-culturele kennis om een goed begrip van veel bijbelpassages te kunnen krijgen. Het eerste werd waarschijnlijk veroorzaakt door het tweede. Doordat de kerk volledig het zicht kwijt was geraakt op de betekenis van de door God vastgestelde tijden en de surrogaat rust- en feestdagen die ze hebben geërfd van de katholieke kerk die in hun ogen bijbels leken heeft zij zich nooit los gemaakt van deze tradities.

Wie zelf op onderzoek uit wil gaan hoe de sabbat door de kerk in de zondag is veranderd zal zich er misschien over verbazen hoe makkelijk de bewijzen hiervoor zijn te vinden. De katholieke kerk maakt hier namelijk geen geheim van:

“De zondag is ons teken van autoriteit [...] De kerk staat boven de bijbel en het verplaatsen van de sabbat bewijst dit feit”

The Catholic Record, London, Ontario, 1 September 1923

(vertaald vanuit Engels)

The Convert's Catechism of Catholic Doctrine (Katholieke catechismus):

“Vraag: Welke dag is de sabbat?”

“Antwoord: Zaterdag is de sabbat”

“Vraag: Waarom houden wij de zondag aan in plaats van de zaterdag?”

“Antwoord: Wij houden de zondag in plaats van de sabbat omdat de katholieke kerk in de vergadering van Laodicea (A.D. 336) de ceremonie van de zaterdag naar de zondag heeft verplaatst.”

De katholieke kerk doet er niet eens moeite voor om deze doctrine binnen de deur te houden. Ze zijn er trots op dat de protestantse kerken aangeven nog altijd onder het gezag van de katholieke kerk te staan doordat ze volgens hun gebod de zondag als rustdag houden in plaats van de sabbat zoals God heeft geboden. In 1869 publiceerde de katholieke kerk in de Clifton tractaten (deel 4) het artikel “Why don't you keep holy the Sabbath Day?” (Waarom houdt u de sabbatsdag niet heilig?). Hier zijn een aantal citaten (vertaald vanuit Engels):

“Ik zal een erg simpele maar serieuze vraag stellen aan allen van u die beweren ‘de bijbel en de bijbel alleen’ te volgen. Het is deze: Waarom houdt u de sabbatsdag niet heilig?”

“Het gebod van de almachtige God staat duidelijk geschreven in de bijbel, in deze woorden: ‘Bewaar de sabbatsdag en houd deze heilig. Zes dagen zult u arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat van de Heer uw God; op deze dag zult u geen enkel werk verrichten.’ Exodus 20:8-10?”

“U zult mij misschien antwoorden dat u de sabbat houdt; dat u zich onthoudt van alle wereldse zaken en vlijtig naar de kerk gaat en uw gebeden opzegt, en elke zondag van uw leven thuis uw bijbel leest.”

“Maar zondag is niet de sabbatsdag. Zondag is de eerste dag van de week: de zaterdag is de zevende dag van de week. De almachtige God heeft niet geboden dat we één van de zeven dagen heilig moeten houden, maar hij heeft een naam gegeven aan Zijn eigen dag en zei onbetwistbaar: ‘U zult de zevende dag heilig houden.’”

“U zult mij vertellen dat de zaterdag de Joodse sabbat was, maar dat de christelijke sabbat is verplaatst naar de zondag. Verplaatst!

Maar door wie? Wie heeft er de autoriteit om een expliciet gebod van God te veranderen? Toen God sprak en zei ‘U zult de zevende dag heilig houden’, wie durft er dan te zeggen: ‘Nee, u mag al uw werk en wereldse zaken doen op de zevende dag, maar zult de eerste dag in de week in plaats daarvan heilig houden?’ Dit is de meest belangrijke vraag, van welke ik niet weet hoe u deze kunt beantwoorden.”

“U bent een protestantse, en u verkondigt te leven door de bijbel en de bijbel alleen; en toch, in zo een belangrijke zaak als het houden van de zevende dag als een heilige dag, gaat u in tegen de letter van de bijbel en neemt een andere dag dan welke de bijbel heeft geboden. Het gebod om de zevende dag heilig te houden is er één van de tien geboden; U gelooft dat de andere negen nog steeds bindend zijn. Wie heeft u de autoriteit gegeven te knoeien met het vierde gebod? Als u consistent bent met uw eigen principes, als u werkelijk de bijbel volgt, en de bijbel alleen, dan moet u in staat zijn om aan de hand van een bijbelgedeelte uit het nieuwe testament aan te tonen waar dit vierde gebod expliciet is veranderd.”

Enige andere citaten:

“ “Het was de katholieke kerk die deze rust heeft verplaatst naar de zondag, in gedachtenis van de opstanding van onze Heer. Het naleven van de zondag door de protestanten is een eerbetoon die zij, in weerwil van henzelf, brengen aan de autoriteit van de katholieke kerk.” (Monsignor Louis Segur, Plain Talk About the Protestantism of Today, p. 213)

“ “Het is goed om de presbyteriaanse (protestanten), baptisten, methodisten en alle andere christenen er op te wijzen dat de bijbel hun op geen enkele manier ondersteunt in hun naleven van de zondag. De zondag is een gebruik van de Rooms katholieke kerk, en zij die zich eraan houden houden zich aan een gebod van de katholieke kerk.” (Priester Brady, The News, Elizabeth, New Jersey, 18 maart, 1903)

“ “De zondag is een katholieke instelling en de leer om deze dag na te leven kan alleen ondersteund worden door katholieke principes. Van het begin tot het eind van de Schriften is er geen enkele passage die de transitie van de laatste dag van de week naar de eerste kan ondersteunen.” (Catholic Press, Sydney, augustus 1900)

“ “[...] Bijvoorbeeld, nergens in de bijbel kunnen wij terugvinden dat Christus of de apostelen de sabbat hebben veranderd van de zaterdag naar de zondag. We hebben het gebod van God, gegeven aan Mozes, om de sabbatsdag heilig te houden, welke de zevende dag, de zaterdag is. Vandaag de dag houden de meeste christenen de zondag omdat het door ons [de katholieke kerk] is geopenbaard, buiten de bijbel om.” (Catholic Virginian, 3 oktober, 1947, p.9. Artikel: “To Tell You the Truth”)

“ “De meeste christenen gaan ervan uit dat de zondag de bijbelse dag is voor aanbidding. De katholieke kerk werpt dit tegen en geeft aan dat zij de bijbelse sabbat naar de zondag heeft verplaatst. Het stellen dat deze verandering in de bijbel is gemaakt is zowel oneerlijk en een ontkenning van de katholieke autoriteit. Als protestanten hun leer op de bijbel willen baseren moeten zij hun aanbiddingsdiensten op de zaterdag houden.” (Rome’s Challenge, www.immaculateheart.com/maryonline, december 2003)

“ “Zonder twijfel is de eerste wet, zij het priesterlijk of civiel, bij welke zondagse sabbatsobservatie is vastgelegd, het sabbatische bevel van Constantijn, A.D. 321.” (Chambers Encyclopedia, Artikel “Sunday”)

“ “Christenen zullen niet ‘Judaïseren’ en rusten op de sabbat maar werken op die dag; maar de dag van de Heer zullen zij in het bijzonder eren, en als christen zijnde zullen zij, indien mogelijk, niet werken op die dag. Als zij toch betrap worden in het ‘Judaïseren’ zullen zij buitengesloten worden van Christus.” (Vergadering

“ van Laodicea, A.D. 337, canon 29. Zie ook Encyclopaedia Britannica, 1899 Edition, Vol. XXIII, p. 654.)

Het zou intussen duidelijk moeten worden. De bijbel zegt: “gedenk de sabbatsdag, dat u deze heilig” en de katholieke kerk zei:

“Nee, door mijn goddelijke macht vernietig ik de sabbatsdag en beveel u de eerste dag van de week heilig te houden.”

“En zie! De hele beschaafde wereld buigt in onderdanige gehoorzaamheid voor het gebod van de katholieke kerk.”

(Pater T. Enright, C.S.S.R.

1884, History of the Sabbath, p. 802)

Wat maakt het uit?

Nu we hebben geleerd wat de sabbat precies is en wat de waarde ervan is en hebben aangetoond dat de zondag of “dag van de Heer” geen bijbelse vervanging van de sabbat is, zullen sommigen zich nog steeds afvragen hoe belangrijk het nu is om de sabbat te houden. Degenen met een pinkster, ‘evangelische’ of baptisten achtergrond die vaak hebben geleerd dat de dag helemaal niet uitmaakt kan het wat moeite (of tijd) kosten voordat het doordringt dat het echt een gebod is dat voor altijd geldt. De overige protestanten daarentegen zullen meer moeite hebben met het oordeel van hun christelijke omgeving die geen kennis heeft van deze dingen en zweert bij de zondag. Als er ergens mensen goed zijn in het beoordelen van elkaar, dan is het wel in de traditionele kerken. Ik zeg dit niet om die mensen te beledigen maar omdat dit een reëel probleem is. Bedenk goed dat de bijbel leert dat we onszelf moeten oordelen. Of is het erger als we ‘zondigen’ tegen mensen dan tegen God?

Kijk eens naar de woorden van Jezus in Markus 7:6-8:

“Maar Hij antwoordde hun: Terecht heeft Jesaja over u, huichelaars, geprofeteerd zoals er geschreven staat: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich ver bij Mij vandaan. Maar tevergeefs eren zij Mij door leringen te onderwijzen die geboden van mensen zijn. Want terwijl u het gebod van God nalaat, houdt u zich aan de overlevering van de mensen, zoals het wassen van kannen en bekens; en veel andere dergelijke dingen doet u.”

(zie ook: Jes. 29:13, Ez. 33:31)

Voor degenen die hebben geleerd dat het niet uitmaakt op welke dag je de rustdag of eredienst houdt; dit is enkel gebaseerd op de tekst Kolossenzen 2:16-17. Deze tekst heb ik al op pagina twee behandeld maar ongetwijfeld zal deze tekst zo hardnekkig als tegenargument worden gebruikt dat ik de verwarde lezer wil aansporen de brief er goed op na te lezen. Dan zal je met zekerheid weten dat Paulus en Timotheüs precies het tegenovergestelde bedoelden als wat de meeste christenen met deze tekst proberen aan te tonen.

Verder blijven er altijd christenen die blijven roepen dat de geboden van God alleen aan de Joden of aan Israël waren gegeven (zij weten vaak nog niet eens het verschil tussen die twee) en dat christenen zich niet hebben te houden aan de instructies van God. Jezus zou een nieuwe wet hebben gegeven die de oude wet vervangt. Dezen raad ik aan zelf op onderzoek uit te gaan wat naar wat de bijbel leert over deze dingen en te vergeten wat ze in hun denominaties aan doctrines hebben geleerd. Hier zijn zoveel theologische redematies over bedacht die elkaar en de bijbel keer op keer tegenspreken dat er geen beginnen aan is dat in deze studie te behandelen. Ik zou ze aanraden eens te beginnen met een wake-up studie van 119 Ministries, “the Pauline Paradox” (119ministries.com / testeverything.net), of “Identity Crisis”, “Understanding Romans” en “Understanding Galatians” van Passion for Truth Ministries (passionfortruth.com). Je geloof zal compleet op z’n kop gezet (of juist rechtop) worden als je de leerstellingen van de moderne kerk loslaat en gaat zien wat de bijbel echt leert.

Voor de twijfelaar wil ik nog even doorgaan met een aantal bijbelteksten. Jesaja 66:22-23 laat zien dat de sabbat zal worden gehouden tot aan de nieuwe hemel en aarde:

“Want zoals de nieuwe hemel en de nieuwe aarde die Ik ga maken, voor Mijn aangezicht zullen blijven staan, spreekt Jehova, zo zullen ook uw nageslacht en uw naam blijven staan. En het zal geschieden dat van nieuwemaan tot nieuwemaan en van sabbat tot sabbat alle vlees zal komen om zich neer te buigen voor Mijn aangezicht, zegt Jehova.”

Jeremia 31 en Ezechiël 36 laten zien dat de wet nog altijd geldig is onder het nieuwe verbond:

“Jer. 31:31-33 “Zie, er komen dagen, spreekt Jehova, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vaders gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden – Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt Jehova. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt Jehova: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.”

“Ez. 36:22-27,38 “Zeg daarom tegen het huis van Israël: Zo zegt de Heere Jehova: Ik doe het niet om u, huis van Israël, maar om Mijn heilige Naam, die u ontheiligd hebt onder de heidenvolken waarheen u gegaan bent. Ik zal Mijn grote Naam heiligen, die onder de heidenvolken ontheiligd is, die u in hun midden ontheiligd hebt. Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik Jehova ben, spreekt de Heere Jehova, als Ik in u voor hun ogen geheiligd word. Ik zal u uit de heidenvolken halen en u uit alle landen bijeenbrengen. Dan zal Ik u naar uw land brengen. Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt. [...]

38 Als met de geheiligde schapen, als met de schapen van Jeruzalem op hun vaste feestdagen, zo vol zullen de verwoeste steden worden met kudde mensen. Dan zullen zij weten dat Ik Jehova ben.”

Net zo belangrijk zijn de woorden van Jezus in de beroemde bergrede. Het trieste is dat iedereen alleen lijkt te onthouden wat ze in het kinderliedje hebben geleerd: “bouw je huis op de rots en niet op het zand”, zonder te beseffen wat volgens Jezus die rots is. De hele bergrede is eraan gewijd om duidelijk te maken hoe belangrijk al Gods geboden zijn en dat er niet één jod of tittel (Hebreeuwse letters en leestekens) aan de wet veranderd totdat hemel en aarde zijn vergaan (Matt. 5:17-19). Maar dat is niet het enige, Jezus laat in de bergrede ook duidelijk weten wat er gebeurd met mensen die beweren hem te volgen maar deze geboden niet houden, en/of anderen te onderwijzen deze geboden niet te onderhouden: Zij worden het kleinst genoemd in het koninkrijk der hemelen (Matt. 5:19), zullen het koninkrijk niet binnengaan (Matt. 5:20) en Jezus zal tegen hen zeggen: “Ik heb u niet gekend” (Matt. 7:23). Noem mij maar wettisch, een onheilsprediker, of wat dan ook; dit zijn niet mijn woorden maar de woorden van Yeshua haMashiach (Jezus Christus) de zoon van God, de enige weg tot de Vader! En nee, niemand wordt door de wet gerechtvaardigd. Dat is nooit anders geweest maar uit het houden van Zijn geboden blijkt onze liefde voor God:

“1 Joh. 5:3 “Want dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren; en Zijn geboden zijn niet zwaar.”

Tot slot

Iedereen is bekend met het gezegde “een wolf in schaapskleren”. Het was Jezus die met deze uitdrukking kwam in zijn

bergrede:

“ Matt. 7:15 “Maar wees op uw hoede voor de valse profeten, die in schapenvacht naar u toe komen maar van binnen roofzuchtige wolven zijn.”

In deze context van de wet versus wetteloosheid is dit een bijzondere uitspraak. Je kan eruit concluderen dat christelijke leiders die beweren dat Gods geboden veranderd of afgeschaft zijn wolven in schaapskleren worden genoemd (lees de hele bergrede voor de duidelijkheid). Het is hierbij goed om te weten dat de bijbel zulke uitspraken op meerdere plekken bevestigt. De bijbel geeft zelf namelijk een definitie van wat er met “wolven” wordt bedoelt:

“ Ez. 22:26-27 “Zijn priesters hebben Mijn wet geweld aangedaan, zij hebben de aan Mij geheiligde gaven ontheiligd. Tussen heilig en onheilig hebben zij geen onderscheid gemaakt en het verschil tussen onrein en rein hebben zij niet duidelijk gemaakt. Zij hebben hun ogen gesloten voor Mijn sabbatten. Ik word in hun midden ontheiligd. Zijn vorsten zijn in zijn midden als wolven die een prooi verscheuren om bloed te vergieten, om mensen om te brengen, omdat zij uit zijn op winstbejag.”

Het is toch wel erg ‘toevallig’ dat het hier gaat over precies de belangrijke geboden uit de wet die tegenwoordig niet meer in de kerken worden onderwezen: Wat heilig is en wat niet, wat rein is en wat onrein is, en de sabbatten. Laat dit een belangrijke les zijn aan degenen die bijbelonderwijs geven: Als je door God een wolf in schaapskleren wordt genoemd is dat waarschijnlijk geen goed teken.

In ons leven als christen worden wij regelmatig op de proef gesteld. We krijgen te maken met verleidingen of hebben soms gewoon even geen zin om bepaalde dingen op Gods manier te doen. Maar al te vaak krijgen wij onderwijs voorgeschoteld in de kerken, gebaseerd op interpretaties van mensen, of soms zelfs bewuste verdraaiingen van de Schriften. Het is aan ons om waakzaam te zijn. Laat niemand je misleiden. De enige manier om dit te voorkomen is door zelf de bijbel door en door te bestuderen. Laat niemand je wijsmaken dat de bijbel te ingewikkeld is voor een leek! Als een bijbelpassage een theologie tegensprekt is dat meestal omdat de theologie niet klopt, en niet van andersom. Besef wel dat het God zelf is die jou op de proef stelt. Hij verwacht dat als je Hem liefhebt je Zijn woord bestudeerd. Hij stuurt de valse profeten, de wolven in schaapskleren op je pad om te onderzoeken of je Hem echt liefhebt:

“ Deut. 13:3 “Luister dan niet naar de woorden van die profeet of naar hem die die dromen heeft! Want Jehova, uw God, stelt u dan op de proef om te weten of u Jehova, uw God, liefhebt met heel uw hart en met heel uw ziel.” (lees heel hoofdstuk 13 voor de context)

Voor wie het allemaal niets uitmaakt; slaap rustig door. Gods geboden zijn er alleen voor wie Hem liefhebben. Ik hoop in elk geval dat dit artikel jou meer duidelijkheid heeft gegeven over de sabbat, zondag en de dag van Jehova.

Als laatste wil ik nog de volgende vraag behandelen: “Is het mogelijk om in deze tijd en cultuur de sabbat te houden?”. Deze vraag is het eerste waar christenen tegenaan lopen wanneer ze besluiten dat ze de sabbat willen gaan houden. Voor degenen met een normale doordeweekse baan is het antwoord hierop simpel: ja! De zaterdag mag dan de dag zijn waarop je gewend bent boodschappen, huishouden en andere dingen te doen, maar dit zijn dingen die ook op andere momenten gedaan kunnen worden. Het enige wat er voor nodig is is voorbereiding, net zoals de Israëlieten die in de woestijn op de zesde dag een dubbele hoeveelheid manna moesten verzamelen kunnen wij ook onze boodschappen zo plannen dat we op de sabbat alles in huis hebben. De meesten zijn al gewend om vooruit te plannen voor de zondag, dus die planning kan makkelijk een dagje opschuiven.

Voor degenen die moeten werken op de sabbat is het een ander verhaal. Wanneer het werk dat je doet strikt noodzakelijk is, zoals levens redden in een ziekenhuis dan geeft de bijbel hier ruimte voor (zie o.a. Matt. 12). Wanneer

dit niet strikt noodzakelijk is maar je op het werk niet zomaar de mogelijkheid krijgt om deze dag vrij te krijgen, terwijl je er wel naar verlangt Gods geboden te houden, vraag dan of God wil voor zien in een oplossing. God hoort de gebeden van hen die Hem liefhebben.

“Indien u uw voet van de sabbat terughoudt, ermee ophoudt om op Mijn heilige dag te doen wat u zelf wilt; indien u de sabbat een verlustiging noemt, opdat Jehova geheiligd wordt – die geëerd moet worden – indien u die eert door niet uw eigen wegen te volgen, niet uw eigen wensen zoekt of daarover een woord spreekt, dan zult u vreugde scheppen in Jehova, Ik zal u doen rijden op de hoogten van de aarde en Ik zal u voeden met het erfelijk bezit van uw vader Jakob, want de mond van Jehova heeft gesproken.”

Jes. 58:13-14

Met dank aan 119 Ministries voor een aantal citaten en nieuwe inzichten in hun video “The Sabbath Day”

<http://119ministries.com/the-sabbath-day?vi=387999>

1 De meeste bijbelvertalingen gebruiken de titel “de HEER” als vervanging van de naam van God, “Jehova” (???????) Omdat deze traditie tegen het gebod ingaat om de naam bekend te maken, maak ik in mijn bijbelcitaten geen gebruik van het surrogaat “de HEER”.

2 De “Tenach” wordt door veel christenen het “oude testament” genoemd. Omdat deze benaming doet aannemen dat het niet meer relevant is en/of vervangen is door het ‘nieuwe’ testament gebruik ik liever de benaming “Tenach”.